

VZGOJNI NAČRT

OSNOVNE ŠOLE PRIMOŽA TRUBARJA VELIKE LAŠČE

Vzgojni načrt sprejet na seji sveta zavoda dne: 25.5.2009

1. dopolnitev sprejeta na seji sveta zavoda dne: 9. 3. 2010
2. dopolnitev sprejeta na seji sveta zavoda dne: 30. 9. 2010
3. dopolnitev sprejeta na seji sveta zavoda dne: 19. 6. 2014
4. dopolnitev sprejeta na seji sveta zavoda dne: 30. 9. 2015

Vzgojni načrt OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče in dopolnitve začnejo veljati naslednji dan po sprejetju na seji sveta zavoda.

KAZALO:

I.	TEORETIČNA IZHODIŠČA.....	3
1.	NORMATIVNI DOKUMENTI	3
2.	VZGOJNA NAČELA.....	4
3.	TEMELJNE VREDNOTE	5
4.	SODELOVANJE S STARŠI	10
II.	KONKRETNI OPERATIVNI NAČRT	11
1.	VZGOJNE DEJAVNOSTI.....	11
1.1	Preventivne dejavnosti	11
1.2	Svetovanje ter usmerjanje učencev.....	12
1.2.1	Cilji svetovanja in usmerjanja so, da se učenci:.....	12
2.	VZGOJNI POSTOPKI IN UKREPI	12
2.1	Restitucija, mediacija.....	16
2.2	Administrativno vzgojni ukrepi	17

I. TEORETIČNA IZHODIŠČA

TEMELJNI CILJI

Nova, razširjena zasnova učenja bi morala vsakemu posamezniku omogočati, da odkrije, predrami in obogati svojo ustvarjalnost, ki se skriva v vsakem izmed nas. Tako na izobraževanje ne bi več gledali le kot na sredstvo ..., temveč bi vlogo izobraževanja razumeli globlje: kot razvoj celovite osebnosti ... (Delors, 1996, 78).

- Temeljni cilji vzgojnega koncepta temeljijo na pomembnosti učenja v različnih življenjskih situacijah in pomembnosti učenja za uspešno vključevanje v delo in za uspešno vključevanje v družbo¹ in jih predstavljajo štirje stebri vseživljenjskega učenja²:

UČITI SE, DA BI VEDELI

Prvi steber, *učiti se, da bi vedeli*, poudarja razvoj vedenja, ustvarjalnega, kritičnega, samostojnega, izvirnega mišljenja. Učenje za doseganje ciljev tega področja v naši šoli srečamo najpogosteje.

UČITI SE, DA BI ZNALI DELATI

Steber, *učiti se, da bi znali delati*, je povezan z znanji, potrebnimi za ustvarjanje materialnih dobrin, izvajanje storitev, gospodarsko rast in razvoj, blagostanje, zaslužek. Žal so neravnovesja na tem področju pogosto povezana s pretirano tekmovalnostjo, velikimi razlikami v razvoju, konflikti, uničevanjem okolja in izčrpavanjem virov.

UČITI SE, DA BI ZNALI ŽIVETI V SKUPNOSTI IN EDEN Z DRUGIM

Steber, *učiti se, da bi znali živeti v skupnosti in eden z drugim*, izpostavlja humani razvoj, kar pomeni, da je dobrobit človeka (človeštva) merilo prihodnosti. Zato je potrebno sprejemanje povezanosti in soodvisnosti, sodelovanje, preseganje individualizma, egoizma, narcizma, zaprtosti v osebne, družinske in narodne meje. Zorenje v skupnosti in za skupnost, za osebno in planetarno celovitost.

UČITI SE, DA BI ZNALI BITI IN ŽIVETI S SEBOJ

Četrty steber, *učiti se, da bi znali biti in živeti s seboj*, opozarja na pomen spoznavanja samega sebe in širjenje svojih zmožnosti, ustvarjalnosti, svobode in identitete. Učenci naj bi se naučili sprejemati sebe in skrbeti zase tako, da bi živeli v ravnotežju, vedrini, miru in bi uspešno reševali svoje probleme. Življenjska uspešnost je namreč v veliki meri povezana z našim samozavedanjem ter odnosi z drugimi ljudmi.

1. NORMATIVNI DOKUMENTI

Normativni dokumenti, ki omogočajo spoštovanje učenčevih pravic in dolžnosti s pomočjo jasno opredeljenih pravil:

Vzgojni načrt se naslanja na naslednje zakonodajne vire:

Konvencija o otrokovih pravicah (OZN, sprejela Generalna skupščina, 1989)

¹ Memorandum Komisije Evropske skupnosti o vseživljenjskem učenju je prvi strateški dokument na poti oblikovanja celovitejšje strategije pri povezovanju in povečevanju učinkovitosti sistemov vzgoje in izobraževanja. Eksplicitno ne ponuja definicije vseživljenjskega učenja, poudarja pa: pomen učenja v različnih življenjskih situacijah, pomen učenja za uspešno vključevanje v delo in za uspešno vključevanje v družbo.

² UČENJE – skriti zaklad: Poročilo Mednarodne komisije o izobraževanju za enaindvajseto stoletje, pripravljeno na Unesco. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, 1996
Izhodišča za javno razpravo: Koncept dela na vzgojnem področju; delovno gradivo na posvetu ravnatelj, Portorož, 2006.

Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v RS (izdalo MŠŠ, 1995)
Izhodišča kurikularne prenovе (pripravil NKS, 1997)
ZOFl: 2. člen
ZOŠ: 2. člen – cilji OŠ

2. VZGOJNA NAČELA

- **Načelo oblikovanja okolja** za optimalno življenje in delo v šoli (kognitivno, konativno in psihosocialno področje).
- **Načelo sprejetosti, kulturnega obnašanja in optimalnega ravnanja:** vključevanja in strpnosti, sodelovanja, skupnega reševanja težav, dogovarjanja, zavzetosti za vsakega posameznika, spodbujanja k odličnosti posameznikov in odnosov.
- **Načelo zaupanja, spoštovanja in odgovornosti ter zagotavljanja varnosti.**
- **Načelo vseživljenjskega učenja** (Udejanjanje vseživljenjskega učenja v praksi pomeni, da vsi učinkovito delamo skupaj, in sicer kot posamezniki in v organizaciji.): učenec zaznava in spremlja sebe in svoje delovanje v skupini in ozavešča lastne strategije za osebni razvoj.
- **Načelo učiteljeve avtonomije** (Učitelj je na osnovi predpisov o vzgoji in izobraževanju avtonomen v različnih situacijskih dogodkih.).
- **Načelo učiteljevih kompetenc** (komunikacija in odnosi, učinkovito poučevanje, organizacija in vodenje, sodelovanje z delovnim in družbenim okoljem, profesionalni razvoj) in **pomembnih dejavnikov za razvoj učenčevih kompetenc** (kritično mišljenje, ustvarjalnost, dajanje pobud, reševanje problemov, ocena tveganj, sprejemanje odločitev, obvladovanje čustev).

3. TEMELJNE VREDNOTE

Vrednota - čemur priznava kdo veliko načelno vrednost in mu zato daje prednost: doživljati, ohranjati, priznavati vrednote; družbene, osebne vrednote; estetske, moralne vrednote; ljubezen, resnica, svoboda in druge vrednote (SSKJ).

V razvoju posameznika imajo prioriteto vrednosti najprej stvari, ki so povezane s čutnimi ugodji in zadovoljstvi. Nato v posameznikovem življenju čedalje bolj pridobivajo vrednost dosežki, uveljavljanje, moč – tako materialni kot socialni. Na naslednji stopnji začnemo vse bolj ceniti moralna in etična načela, vedno močnejši in pomembnejši postaja čut za dolžnost in odgovornost. In na še višji stopnji se vse bolj usmerjamo k rasti, osebnostnemu izpopolnjevanju in k višjim, nadosebnim ciljem – ustvarjalnosti, osmišljanju lastne eksistence in samopreseganju (Janek Musek, 1993).

Na naši šoli smo se zaposleni in učenci (upoštevajoč pripombe in predloge staršev oz. skrbnikov) odločili za razvoj naslednjih vrednot:

- a) **SPOŠTOVANJE**
- b) **POŠTENOST**
- c) **ZNANJE IN DELOVNE NAVADE**
- d) **PRIJATELJSTVO**
- e) **ODGOVORNOST**

a) SPOŠTOVANJE

CILJI:

- podajati strategije za razvoj spoštovanja samega sebe;
- podajati strategije za razvoj spoštovanja med vrstniki;
- podajati strategije za razvoj spoštovanja učiteljev in drugih delavcev šole;
- učencem dajati zgled spoštovanja starejših oseb;
- učencem dajati zgled spoštovanja svoje domovine;
- učencem dajati zgled spoštovanja lastnine in okolja.

DEJAVNOSTI		
Vsi v šoli se pozdravljajo in uporabljajo medsebojne vljudnostne izraze, med seboj se poslušajo in upoštevajo drug drugega, kulturno se pogovarjajo (umirjeno, strpno, odločno).		
UČITELJI	UČENCI	STARŠI
<ul style="list-style-type: none">· Navajati otroke, da svojega učitelja oz. vzgojitelja vikajo od 1. razreda dalje,· nagovarjati učence le z njihovimi imeni, · reagirati na vsako izkazovanje nespoštovanja med otroki oz. med otroki in delavci šole (Pravila šolskega reda Osnovne šole Primoža Trubarja	<ul style="list-style-type: none">· Učitelje oz. vzgojitelje vikati od 1. razreda dalje,· naslavljati delavce šole z gospa oz. gospod, učiteljica oz. učitelj ...,· medsebojno se poslušati in upoštevati pravila pri komuniciranju (učenci imajo na voljo določeno število bonusov, ki posamezniku omogočajo vključevanje v pogovor,	<ul style="list-style-type: none">· Spoštovati otroka (spoštujmo ga takega, kot je on sam),· spodbujati spoštljivo naslavljanje učitelja po dogovoru,· ne odobravati širjenja neresnic,· ustrezno reagirati na trenutne situacije,· pogovarjati se o spoštovanju.

Velike Lašče), · spodbujati samoiniciativnost učencev (pohvaliti tistega, ki je pohvale vreden).	oziroma le dogovorjeno znamenje udeležencem pogovora dovoljuje vključitev v pogovor).	
---	---	--

b) POŠTENOST

CILJI:

- predstaviti poštenost kot temelj medsebojnih odnosov;
- privzgajati načine poštenega ravnanja v različnih situacijah;
- kazati zgled poštenega ravnanja.

DEJAVNOST		
Delujejo po načelih poštenosti (fair play-a).		
UČITELJI	UČENCI	STARŠI
<ul style="list-style-type: none"> · Prizadevati si za to, da se omogoči vsem učencem delovanje po enakih kriterijih pri: <ul style="list-style-type: none"> ○ ocenjevanju, ○ zapisovanju napredka, ○ vrednotenju njihovega dela in obnašanja, · starše in učence/učenke seznaniti s kriteriji izobraževanja in obnašanja na naši šoli, · pogovarjati se o poštenosti pri razrednih urah. 	<ul style="list-style-type: none"> · Ob vsakodnevnih dogodkih in pogovorih temeljiti na iskrenem in poštemem odnosu, · preigravati različne vloge in vživljati se v različne junake, · preko športnih iger razvijati fair-play, · vživljati se v vlogo napadalca in iskati konstruktivnejše rešitve ter vživljati se v vlogo žrtve, · pogovarjati se o poštenosti pri razrednih urah. 	<ul style="list-style-type: none"> · Spodbujati in pohvaliti otroka, če je pošten, · spodbujati otroke, da delujejo po predstavljenih kriterijih obnašanja in izobraževanja na šoli, · pogovarjati se o poštenosti.

c) ZNANJE IN DELOVNE NAVADE

CILJI:

- poudarjati pomen znanja za boljšo kvaliteto življenja;
- razvijati strategije učenja in delovne navade;
- poudarjati pomen vseživljenjskega učenja;
- delovati po načelu, da je znanje vrednota.

DEJAVNOST		
Delujejo po načelu, da je znanje vrednota.		
UČITELJI	UČENCI	STARŠI
<ul style="list-style-type: none"> · Seznanjati starše, kako pomemben je skupni pristop in usklajeno delovanje staršev in šole pri razvoju te vrednote, · že v najzgodnejšem obdobju otrokovi razvojni stopnji primerno zahtevati izpolnjevanje določenih nalog (prinesi, vprašaj, naberi ...), · razvijati različne metode učenja in upravljanja s časom, · biti dosledni glede na kriterije in dogovore delovanja, · osveščati starše o načinih razvijanja delovnih navad (govorilne ure, roditeljski sestanki), · spodbujati učence za sodelovanje na različnih tekmovanjih, · seznanjati s pomenom rednega opravljanja domačih nalog in dajati povratne informacije. 	<ul style="list-style-type: none"> · Izpolnjevati delovne naloge, ki jih pred otroke postavljajo starši in učitelji (individualno, timsko delo), · razmisliti in pogovor (s starši ali učitelji) o izpolnjevanju dogovorjenih nalog (po vnaprej določenih kriterijih), · sodelovati na različnih tekmovanjih, · redno opravljati domače naloge. 	<ul style="list-style-type: none"> · Sprejemati dejstvo, kako pomemben je skupni pristop in usklajeno delovanje staršev in šole pri razvoju učenja in delovnih navad, · že v najzgodnejšem obdobju otrokovi razvojni stopnji primerno zahtevati izpolnjevanje določenih nalog (prinesi, vprašaj, naberi ...), · spodbujati različne metode učenja in upravljanja s časom, · biti dosledni glede na kriterije in dogovore delovanja, · prizadevati si za uporabo pridobljenih znanj v vsakdanjem življenju, · razvijati delovne navade brez posebnih nagrajevanj, · medsebojno si pomagati, spoštovati in deliti dela med člani družine, · pogovarjati se o (ne)uspešno rešenih nalogah, · spremljati opravljanje domačih nalog.

d) PRIJATELJSTVO

CILJI:

- prizadevati si za čim boljšo povezanost in usklajenost otrok v razredu;
- dajati učencem priložnost, da jih vrstniki spoznajo na različnih področjih.

DEJAVNOSTI		
Skupno organizirajo dneve dejavnosti (medsebojna pomoč), spodbujajo pogovore o prijateljstvu in zaupanju (primeren prijatelj).		
UČITELJI	UČENCI	STARŠI
<ul style="list-style-type: none">· Izvajati socialne igre,· poskrbeti za čim bolj pogosta srečanja učencev podružničnih šol z vrstniki na centralni šoli,· spodbujati pozitivno in odgovorno vedenje.	<ul style="list-style-type: none">· Sodelovati pri socialnih igrah in ubesediti občutke,· druženje učencev centralne šole in podružničnih šol,· sprejemati učence s podružničnih šol,· učenci predmetne stopnje obiskujejo mlajše učence v učilnici in jim predstavljajo delo na predmetni stopnji, predmete, interesne dejavnosti - še posebej je to dobrodošlo na podružničnih šolah, kjer se jih poznani tudi s prevozi in centralno šolo,· starejši učenci pomagajo mlajšim in skrbijo zanje,· učenci višjih razredov sodelujejo v razgovorih o odnosih v skupini, prijateljstvu ...,· nuditi medsebojno učno pomoč,· predstaviti različne naloge in spoznanja (seminarske, raziskovalne naloge, eksperimente, nova znanja ...) različnim ciljnim skupinam.	<ul style="list-style-type: none">· Pomembna je odprtost pri stiku z ljudmi, zaupanje in topel odnos do njih,· spodbujati otroke, da rešujejo težave na primeren način,· otroke osveščati, da sta za ohranitev prijateljstva pomembna spoštovanje in poštenost,· pogovarjati se o primernem prijatelju,· spodbujati pogovore o prijateljstvu in zaupanju.

f) ODGOVORNOST

CILJI:

- poudarjati pomen odgovornega ravnanja v različnih življenjskih situacijah;
- opozarjati starše na odgovornost za osebnostni razvoj otroka in na njegov napredek v znanju;
- informirati učence o posledicah neupoštevanja dogovorjenih pravil in neizpolnjevanja dolžnosti;
- nagrajevati dobro in odgovorno opravljeno delo;
- dajati zgled odgovornega ravnanja.

DEJAVNOSTI		
<p>Pogovarjajo se o odgovornosti, seznanjajo se s pravili šolskega reda in Vzgojnim načrtom OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče, sprejemajo odgovornost za svoja dejanja, zavedajo se pravic in dolžnosti.</p>		
UČITELJI	UČENCI	STARŠI
<ul style="list-style-type: none"> · Osveščati o (ne)odgovornem ravnanju in posledicah (povračilo ali nadomestilo storjene škode, opravljanje del v javno dobro, opravičilo, izraz obžalovanja ...), o čemer morajo biti učenci in starši vnaprej obveščeni, · delovati v smeri, da je dobro in odgovorno opravljeno delo pravilno, slabo ali neodgovorno pa nemoralno, · posebno skrb nameniti odgovornosti za lastno varnost in zdravje ter varnost in zdravje drugega ter skrbi za zdravo in čisto okolje, · učence pripraviti na odgovornost preko možnosti prijave kršitev v nabiralnik za anonimne prijave, da pridobijo občutek za skupinsko odgovornost do okolja in ljudi okoli sebe, · vzgajati otroke za lastno varnost v prometu. 	<ul style="list-style-type: none"> · Posebno skrb nameniti odgovornosti za lastno varnost in zdravje ter varnost in zdravje drugega ter skrbi za zdravo in čisto okolje (možnosti prijave kršitev v nabiralnik za anonimne prijave). 	<ul style="list-style-type: none"> · Delovati v smeri, da je dobro in odgovorno opravljeno delo pravilno, slabo ali neodgovorno pa nemoralno. · posebno skrb nameniti odgovornosti za lastno varnost in zdravje ter varnost in zdravje drugega ter skrbi za zdravo in čisto okolje (možnosti prijave kršitev v nabiralnik za anonimne prijave).

4. SODELOVANJE S STARŠI

Pedagoški in strokovni delavci šole gradijo sodelovanje s starši na zaupanju in iskrenih odnosih.

Delavci šole, učenci in starši oz. skrbniki razvijajo vzajemno-sodelovalni odnos na vzgojnem področju.

Sodelovanje se odvija na formalni način na roditeljskih sestankih in govorilnih urah in na neformalni način po dogovoru razrednika in staršev oz. skrbnikov in v soglasju z ravnateljem.

Šola sodelovanje s starši avtonomno vodi na ravni informiranja, vplivanja in vključevanja staršev v vzgojno-izobraževalni proces.

Vzajemno lahko sodelujejo pri oblikovanju življenja in dela šole, različnih vzgojno-izobraževalnih dejavnosti, oblikovanju vzgojnega koncepta šole, oblikovanju akcij za izvajanje preventivnih vzgojnih dejavnosti, svetovanju in usmerjanju, povrnitvah škode.

Starši se vključujejo v reševanje problemov, ki jih imajo njihovi otroci ali kadar njihovi otroci kršijo pravila šole – kodeks ravnanja. Šola usmerja starše v starševske delavnice, šolo za starše, svetovalne centre in druge ustanove.

V primerih, ko se starši oz. skrbniki ne vključujejo v reševanje problemov, povezanih z njihovimi otroki, ali jih zanemarjajo, šola pošlje na dom strokovnega delavca, a le s soglasjem staršev. Cilj obiska je sprejetje dogovora o medsebojnem sodelovanju in vzajemnih odgovornostih. V reševanje problemov se lahko vključijo zunanje inštitucije: centri za socialno delo, svetovalni centri in ostale pristojne inštitucije.

II. KONKRETNI OPERATIVNI NAČRT

Starše oz. skrbnike je na začetku šolskega leta potrebno seznaniti, kakšen je »od drugih« (države, šole, učitelja) postavljeni okvir načel, družbenih norm in pravil, ki jih je potrebno spoštovati.

1. VZGOJNE DEJAVNOSTI

Preventivne dejavnosti

Preventivne vzgojne dejavnosti temeljijo na vzgojnih načelih, ki predstavljajo oblikovanje okolja za optimalno življenje in delo v šoli; sprejetost, kulturno obnašanje in optimalno ravnanje; razvijanje zaupanja, spoštovanja do sebe in drugih; odgovornost za lastna dejanja; zagotavljanje varnosti ter navajanje na vseživljenjsko učenje. Preventivne vzgojne dejavnosti temeljijo na kakovostnem organiziranju učenja in realnih pričakovanjih na področju učenja in medsebojnih odnosov, ki jih postavlja skupnost.

Šola je avtonomna pri načrtovanju in izvajanju preventivnih vzgojnih dejavnosti, ki temeljijo na oblikovanju okolja, v katerem bodo učenci uspešno zadovoljevali temeljne potrebe in razvijali samostojnost ter odgovornost.

Preventivne dejavnosti na naši šoli obsegajo:

PREVENTIVNE DEJAVNOSTI	KDAJ, KAKO, S SODELOVANJEM ...
Zdravo okolje in ohranjanje zdravja	<ul style="list-style-type: none">· varčevanje z vodo in elektriko,· ločeno zbiranje odpadkov,· akcija zbiranja odpadnega papirja,· pridelovanje biosadja (jabolka),· Shema šolskega sadja,· učencem omogočamo pitje neoporečne vode,· teden zdravstvenih vsebin za vse učence šole, ki jih izvajajo zdravstveni delavci,· lastna zobozdravstvena ambulanta,· tekmovanje v skrbi za zdrave in čiste zobe,· organizacija in udeležba na različnih športnih prireditvah

Varnost	<ul style="list-style-type: none">· načrtno izvajanje varne hoje v šolo in iz šole prve tedne v šolskem letu: učitelji, starši, policisti, upokojenci in ostala društva v kraju,· različni projekti na temo prometne varnosti,· predavanja za učence (pirotehnika, varnost v prometu),
---------	--

	<ul style="list-style-type: none"> · izvedba kolesarskega izpita ob podpori policije, · vsakodnevno dežurstvo pedagoških delavcev pred, med poukom in po pouku,
Sodelovanje s krajem in širšim okoljem	<ul style="list-style-type: none"> · sodelovanje z društvi in organizacijami v bližnji in širši okolici.

Svetovanje in usmerjanje učencev

Spremenjene družbene zahteve v zvezi z aktivnim vseživljenjskim učenjem predpostavljajo, da bo posameznik sposoben načrtovati proces učenja, se spremljati in se usmerjati v procesu učenja ter evalvirati lastni učni proces, kar povratno vpliva na nadaljnje načrtovanje učenja (Smernice, načela in cilji posodabljanja učnih načrtov, 2007).

Svetovanje in usmerjanje pomaga učencem pri reševanju problemov v zvezi z njihovim razvojem, delom, odnosi z drugimi, razvijanjem samopresoje in prevzemanjem odgovornosti.

Svetovanje in usmerjanje spodbuja razvijanje samovrednotenja, samokontrole, zavedanje svobodnih izbir v mejah, ki jih postavlja skupnost, in razvijanje odgovornosti za lastne odločitve in ravnanja.

Usmerjanje in svetovanje se izvaja v okviru ur oddelčne skupnosti, pogovornih ur, ob situacijah, ki narekujejo takšno delo. Izvajajo ga strokovni delavci šole. Posebno vlogo imajo svetovalni delavci, ki so dolžni evidentirati srečanja in dogodke ter v primerih, ko je to potrebno, pripraviti zapis in načrt nadaljnjega dela ter s tem seznaniti razrednika in vodstvo šole.

Svetovanje in usmerjanje je povezano z reševanjem individualnih in/ali skupinskih težav učencev, ki ga izvajajo za to usposobljeni strokovni delavci in/ali v sodelovanju z vrstniki.

Cilji svetovanja in usmerjanja so, da se učenci:

- **zavedajo svojega delovanja:**
 - oblikovanje in sporočanje lastnih ciljev,
 - načrtovanje, spremljanje in evalviranje ciljev;
- **razvijajo socialne veščine:**
 - razmišljati in presojeti o svojem vedenju in vedenju drugih,
 - prevzemati odgovornost in posledice za svoja dejanja,
 - razvijati zmožnost vživljanja v drugega (empatija),
 - razmišljati in pojasnjevati vzroke za (ne)ustrezno vedenje pri sebi in drugih,
 - konstruktivno reševati probleme in konflikte (ustrezno ravnati v situacijah, v katerih je prisoten stres, strah, čustvena napetost, depresija ...),
 - razvijati realno samopodobo.

2. VZGOJNI POSTOPKI IN UKREPI

HUJŠE KRŠITVE V ŠOLSLEM PROSTORU

- uporaba pirotehničnih sredstev na šolskem prostoru in ob aktivnostih, ki jih šola izvaja zunaj šolskega prostora,
- ustrahovanje in izsiljevanje drugih učencev ali delavcev šole,
- ponavljajoče neprimerno izražanje in preklinjanje,
- namerno poškodovanje in uničevanje šolske opreme, zgradbe ter stvari in opreme drugih učencev, delavcev ali obiskovalcev šole,
- kraja šolske lastnine, lastnine učencev, delavcev ali obiskovalcev šole,
- popravljanje in vpisovanje ocen v šolsko dokumentacijo,
- uničevanje uradnih dokumentov ter ponarejanje podatkov in podpisov v uradnih dokumentih in listinah, ki jih izdaja šola ter ponarejanje podpisov na obvestilih za starše,
- grob verbalni napad na učenca, delavca ali obiskovalca šole,
- fizični napad na učenca, delavca ali obiskovalca šole,
- ogrožanje življenja in zdravja učencev in delavcev šole ter ogrožanje splošne varnosti,
- kajenje ter prinašanje, posedovanje, ponujanje, prodajanje ali uživanje alkohola, drog ter drugih psihoaktivnih sredstev (energetskih napitkov ipd.) oziroma napeljevanje učencev k takemu dejanju v času pouka, na dnevih dejavnosti in drugih organiziranih oblikah vzgojno-izobraževalne dejavnosti, ki so opredeljene v letnem delovnem načrtu šole,
- prihod v šolo oziroma prisotnost v njej pod vplivom alkohola, drog in drugih psihoaktivnih sredstev v času pouka, dnevov dejavnosti in drugih organiziranih oblik vzgojno-izobraževalne dejavnosti, ki so opredeljene v letnem delovnem načrtu šole,
- spolno nadlegovanje učencev ali delavcev šole,
- izhod iz šole v času pouka, dnevov dejavnosti in drugih organiziranih oblik vzgojno-izobraževalne dejavnosti, ki so opredeljene v letnem delovnem načrtu šole, brez dovolilnice razrednika oz. drugega strokovnega delavca šole,
- zvočno ali slikovno snemanje pouka, učencev in delavcev šole,
- javno spodbujanje ali razpihovanje narodnostnega, rasnega, verskega ali drugega sovraštva in nestrpnosti, ter spodbujanje k drugi neenakopravnosti zaradi telesnih ali duševnih različnosti,
- neopravičeno izostajanje iz šole,
- žaljenje in ignoriranje delavcev šole,
- izražanje intimne naklonjenosti (poljubljanje, otipavanje ...) v šolskem prostoru in na šolskih površinah,
- ponavljajoče se kršitve.

VZGOJNI POSTOPKI IN UKREPI

Vse učenčeve kršitve se beležijo. Po treh vpisih se obvesti starše. Ob petem vpisu se učencu izreče vzgojni opomin.

KRŠITEV	UKREP
Uporaba mobitela in različnih zvočnih predvajalnikov v šolskem prostoru oz. prostoru, kjer se opravlja vzgojno-izobraževalna dejavnost ali čakanje na prevoz. Posedovanje naprave ali predmeta, s katerim učenec ogroža varnost ali onemogoča izvedbo pouka.	Odvzem. Vrne se otrokovim staršem.
Prihajanje v šolo brez domačih nalog.	Učitelj označi pozabljene domače naloge z datumom in podpisom za starše. Učenec do naslednje ure naredi manjkajočo nalogo in učitelju pokaže podpis.
Zamujanje, neopravičena odsotnost od pouka.	Neopravičena odsotnost: učitelj seznaní razrednika, ta obvesti starše. Pri kolektivnem neopravičenem izostajanju – klic izrednega roditeljskega sestanka.

	Po osmih neopravičenih urah se izreče učencu vzgojni opomin.
Motenje pouka.	Opozorilo, presedanje, zapis, izločitev iz razreda. Učenec obravnavano snov v tem času pri drugem strokovnem delavcu predela sam in delo predstavi. Po potrebi prisotnost drugega strokovnega delavca v razredu. Učenec se za svoje dejanje opraviči naslednjo uro pouka.
Neprimeren, žaljiv odnos do učitelja v razredu.	Takojšnja izločitev iz razreda. Učenec mora obravnavano snov v tem času pri drugem strokovnem delavcu predelati sam. Učitelj, ki je ta ukrep izrekel, učenčevo delo preveri. Učitelj z ukrepom seznaniti razrednika, ta pa starše. Svoje ravnanje zapiše in obrazloži. Učenec se za kršitev javno opraviči pred učiteljem in učenci svojega razreda.
Namerno povzročena materialna škoda.	Poravnava škode. Pomoč čistilkam, hišniku pri čiščenju šole in njene okolice po pouku s predhodnim soglasjem staršev. Za prevoz otroka domov poskrbijo starši.
V času prostih ur se učenec ne nahaja v varstvenem prostoru.	Dežurni učitelj opozori razrednika, ta obvesti starše.
Neprimerno obnašanje učenca, ponavljajoče kršitve.	Razgovor pedagoškega delavca (učitelj, razrednik, svetovalna služba, ravnateljica) z otrokom, ob vsaki naslednji kršitvi pogovor v prisotnosti staršev. Po izboru učitelja prebere starosti primerno literaturo na temo svojega prekrška oziroma napiše svoje razmišljanje na to temo (spis, plakat ...). Svoje delo predstavi pri razredni uri. Ukinitvev (začasna ali stalna) pravic, ki so pridobljene s statusom učenca. Redni, načrtovani stiki s strokovnim delavcem. Vsakodnevni ali tedenski stiki s starši in poročanje o otrokovem vedenju v šoli. Povečan nadzor nad učencem (dežurni učitelj med odmorom, dodatni spremljevalec pri vzgojno-izobraževalnih dejavnostih, ki se izvajajo izven šolskega prostora). Prepoved sodelovanja pri vzgojno-izobraževalnih dejavnostih, ki se izvajajo izven šolskega prostora (organiziranje nadomestnih dejavnosti za tega učenca znotraj šolskega prostora).
Nasilno, neprimerno obnašanje posameznika do določenega učenca.	Prepoved približevanja učencu. Ukrep se izda v pisni obliki, v njem se definira trajanje tega ukrepa. O trajanju tega ukrepa za posameznega učenca učitelj, ki ta ukrep izreka, obvesti druge pedagoške delavce z obvestilom na posebni tabli v zbornici. Učenec se za svoje dejanje opraviči prizadetemu učencu in njegovim staršem.
Neustrezno izpolnjevanje dolžnosti dežurnega učenca v oddelku.	Podaljšanje opravljanja nalog za en teden ali opravljanje druge, dogovorjene naloge.
Ogrožanje varnosti sebe in drugih pri vzgojno-izobraževalnih dejavnostih, ki se	Predčasna zapustitev pedagoškega procesa v spremstvu staršev.

izvajajo izven šolskega prostora.	
Hujše kršitve ter ponavljajoče kršitve.	Šola izreče učencu vzgojni opomin v skladu s Pravilnikom o vzgojnih opominih v osnovni šoli. Če je učenec prejel vzgojni opomin, šola skupaj s starši in učencem sestavi individualiziran vzgojni načrt. V njem so opredeljeni vzgojni cilji in vzgojne dejavnosti za izboljšanje učenčevega vedenja (v skladu s Pravilnikom o vzgojnih opominih v osnovni šoli).
	Šola lahko učenca po izrečenem 3. vzgojnem opominu prešola na drugo šolo brez soglasja staršev (glej Pravila šolskega reda 7. člen – vzgojni postopki in ukrepi).
	Razrednik na podlagi mnenja učiteljskega zbora odloči ali se bo učenec, ki ima vzgojni opomin, udeležil nagradnega, zaključnega izleta, dejavnosti.

2.1 Restitucija, mediacija

Možni načini reševanja problema so lahko **svetovanje, načrtno vzpostavljanje določenih socialnih povezav med učenci, vključevanje v določene dejavnosti, iskanje priložnosti, da se učenec pozitivno uveljavlja, uvajanje v določene funkcije in odgovornosti, mediacija, povrnitev škode oz. restitucija.**

Mediacija je postopek, v katerem se osebe, ki imajo problem ali konflikt, ob pomoči tretje osebe, posrednika oziroma mediatorja, pogovorijo in ugotovijo, kje so točke njihovega spora, izrazijo svoja mnenja, ideje, težave in čustva, izmenjajo stališča ter poskušajo najti rešitev, s katero bodo vsi zadovoljni. V mediaciji prevzamejo udeleženci odgovornost za rešitev nastalega konflikta. Mediacija pomaga pri vzpostavljanju odnosov medsebojnega zaupanja in spoštovanja. Mediator, posrednik v sporu, je lahko vrstnik ali odrasla oseba. Prevzema le vlogo mediatorja in ne posega v reševanje problema, čeprav modro ponudi potrebno pomoč. Pomembna značilnost vrstniške mediacije je, da je proces mediacije v celoti v rokah učencev: izvajajo ga učenci za učence, toda s pomočjo mentorja.

Restitucija (povračilo škode) omogoča ustvarjalno soočanje z napakami, ki so na ta način priložnost za učenje novih vedenj in popravilo napak.

Poravnava škode je postopek poravnave povzročene škode z delom ali drugače. V nasprotju s kaznovanjem poudarja pozitivno reševanje problemov.

Temeljna načela restitucije so:

- poravnava je smiselno povezana s povzročeno psihološko, socialno ali materialno škodo,
- zahteva odločitev in napor tistega, ki je škodo povzročil,
- oškodovanec jo sprejme kot primerno nadomestilo povzročene škode,
- spodbuja pozitivno vedenje, ne obrambnih vedenj, kot sta kritika in kazen, ter poudarja vrednote,
- ni kaznovalca, učenec ustvarjalno rešuje problem.

Če je učencem dovoljeno napraviti in popravljati napake, je večja verjetnost, da bodo pripravljene spreminjati vedenje, lažje bodo razumeli napake drugih in kot odrasli ne bodo avtoritarno kaznovali.

2.2 Administrativno vzgojni ukrepi

Učencu se lahko izreče vzgojni opomin, kadar krši dolžnosti in odgovornosti, določene z zakonom, drugimi predpisi, akti šole in ko vzgojne dejavnosti oziroma vzgojni ukrepi ob predhodnih kršitvah niso dosegli namena.

Šola pred izrekom vzgojnega opomina uporabi ukrepe, določene z vzgojnim načrtom in pravili šolskega reda.

Vzgojni opomin šola lahko izreče za kršitve, ki so storjene v času pouka, dnevov dejavnosti in drugih organiziranih oblik vzgojno-izobraževalne dejavnosti ter drugih dejavnosti, ki so opredeljene v letnem delovnem načrtu, hišnem redu, pravilih šolskega reda in drugih aktih šole.

Šola za učenca, ki mu je bil izrečen vzgojni opomin, najkasneje v desetih delovnih dneh od izrečenega opomina pripravi individualizirani vzgojni načrt, v katerem opredeli konkretne vzgojne dejavnosti, postopke in vzgojne ukrepe, ki jih bo izvajala. Pri sestavi individualiziranega načrta sodelujejo tudi starši učenca. Če ti ne želijo sodelovati, šola pripravi individualizirani vzgojni načrt brez njih.

Individualizirani načrt vsebuje:

- jasen opis problema,
- jasen opis ciljev učenja in vedenja,
- načrt ustreznih pomoči učencu in posebnih vzgojnih dejavnosti,
- strinjanje učenca, staršev in delavcev šole o učenčevih nalogah in obveznostih, ki izhajajo iz uresničevanja načrta,
- morebitne izjeme in odstopanja od dogovorjenih pravil,
- način spremljave izvajanja načrta,
- posledice uresničevanja oz. neuresničevanja dogovora.